

Окрім того, цифровий світ створює проблеми з конфіденційністю та безпекою даних. Інформація, що передається через електронні канали зв'язку, може піддаватися кібератакам і зловмисникам, загрожуючи нашій конфіденційності та безпеці [2, с. 63].

Однак, незважаючи на ці недоліки, комунікація в інформаційному суспільстві має свої переваги. Швидкість і практичність передачі інформації сприяють підвищенню ефективності і продуктивності. Сучасні засоби комунікації також дозволяють людям знаходити нових друзів, спілкуватися та ділитися інформацією з однодумцями.

Отже, комунікація в інформаційному суспільстві має свої особливості та недоліки. Необхідно вміти грамотно використовувати інструменти комунікації, щоб не втратити цінність і якість спілкування. Важливо пам'ятати, що справжня комунікація вимагає особистого контакту та емпатії, що не завжди можливо при використанні комунікаційних технологій.

Список використаних джерел

1. Дмитренко Т. О. Сутність комунікації як універсальної форми соціальної взаємодії людей. *Вісник Харківської державної академії культури*. 2010. № 30. С. 88-95.
2. Кайдалова Л. Г. Психологія спілкування : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н. В. Альохіна, В. С. Шаповалова. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : НФаУ, 2018. 140 с.

Лілія КОРНІЄНКО
студентка ННІПІО
Артур МАРГУЛОВ
професор кафедри
міжнародних відносин
та соціально-гуманітарних
дисциплін Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ, доктор
історичних наук, доцент

ВПЛИВ ПРОЦЕСІВ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ НА ДЕМОКРАТИЗАЦІЮ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

При дослідженні ролі комп'ютеризації у розвитку системи міжнародних відносин, слід перш за все звернути увагу на вплив інформаційних ресурсів як фактора демократизації цієї системи. Незважаючи на відому максиму, що «володіння інформацією зміцнює володіння світом», варто відмітити, що інформація не лише зміцнює владу, але й сприяє поглибленню взаєморозуміння, зміцненню довіри і, отже, демократизації міжнародних

відносин. Розвиток міжнародних відносин є однією з основних тенденцій у сучасному глобалізованому світі. Одночасно слід відзначити, що інформація може також викликати зворотні процеси.

Загальнолюдські цінності стають важливим орієнтиром у розвитку міжнародних відносин. Якщо у минулому (післявоєнному) світі основою було домінування державного суверенітету, то після розпаду біполярного світу формується новий порядок, заснований на пріоритеті прав людини. У сучасних умовах, як зазначає О. Бабкіна, постає потреба встановлення гуманістичної моралі та духовності, відповідальної політики, що стає необхідністю для сучасної цивілізації.

У процесі формування та розвитку сучасного інформаційного суспільства помітно спостерігається тенденція до оновлення міжнародних норм прав людини, відмови від авторитаризму та надання законодавчого характеру взаємовідносинам між державою та особою. Права людини все більше утверджуються як критерій визначення відносин у світовому співтоваристві.

Виходячи із загальнотеоретичної дефініції, політичний процес на глобальному рівні можна розглядати як сукупність взаємодій глобальних акторів – інтеграції, співробітництва, конкуренції, боротьби, метою яких є здобуття більш вигідної позиції на світовій арені в відповідно до своїх інтересів (ширший доступ до природних, економічних, військових, інформаційних, технологічних, збереження та зміцнення позицій тощо) [1, с. 74].

Дослідники міжнародних відносин одностайно вказують на значні зміни в цій сфері під впливом глобалізації. В даний час розвиток технологій (в тому числі транспорту, зв'язку, зв'язку) є безсумнівним, хоча і відносно новим, визначальним фактором міжнародних відносин, який уможливив інтеграцію регіональних взаємодій між державами в глобальний процес. Джордж Сорос вважає, що глобалізація та розвиток інформаційного суспільства представляють дві аспекти одного процесу, який характеризує сучасний етап історії людства [2, с. 58]. Це підтверджує Джоель Розенау, який порівнює два основних фактори глобалізації – поява інформаційного суспільства та суспільства знань, а також зникнення географічних та соціальних бар'єрів, що призводить до зростання наднаціональних установ і організацій. Розенау стверджує, що технологія, така як надзвукові літаки, комп'ютери, супутники Землі та інші відкриття, дозволяє людям, ідеям та товарам перетинати час і простір швидше й ефективніше, ніж будь-коли раніше, знищуючи географічні та соціальні обмеження [1, с. 74].

Перш за все, варто відзначити, що намічені зміни стосуються ролі держав у сфері міжнародних відносин. Вони також передбачають зростання інформаційної відкритості та посилення взаємодії в цій галузі під впливом комп'ютеризації. У майбутньому будь-яка дія демократичних держав, спрямована на забезпечення їхньої безпеки (чи то військова, чи інша), відбудеться в новому середовищі – в умовах надмірної уваги з боку ЗМІ.

Загалом, зміна ролі мас-медіа в сучасній політичній комунікації є характерною ознакою формування постіндустріального суспільства, яке супроводжується розгубленістю державних інститутів в умовах радикальних змін ролей та напрямків спілкування. Відбувається створення нових політичних акторів і переосмислення ролі традиційних елементів політичної комунікації.

В умовах глобальних фінансово-економічних криз, революцій і війн, а головне недовіри людей до національних політичних лідерів і виконавчої еліти, суспільство завжди відчувало зростаючу потребу в повній інформації. По-перше, це врятувало націю від моральної втоми, ідеологічної розгубленості та сильного державного тиску. Під впливом знань суспільство відновило природний цикл інновацій, вказавши ті елементи життя, які вже вижили, непридатні або були повністю скомпрометовані. Починаючи з середини 20 століття, інформація, наука та освіта стали невід'ємними складовими для розвитку країн і суспільств. Відомі країни віддали перевагу створенню «суспільства знань» і визначили його як ідеал майбутнього. Цей перехід до нового економічного і соціально-культурного порядку привніс уяву про кількість людей, постійно залучених до інтернету, як свідчення цього ідеалу. Для них інформація стала реальною та фізично відчутною силою, що слугує джерелом розвитку. У сучасних умовах вона набула такого самого значення для держав, як природні, фінансові, працездатні та інші матеріальні ресурси. Її вплив на розвиток держав, суспільств і громадян є більш ефективним з економічного погляду, ніж політичний, промисловий чи навіть військовий вплив.

Справді, у XXI столітті інформація є важливим стратегічним ресурсом держави, а З. Бжезінський вважає, що інформаційно-культурна складова є однією з основних основ її сили та авторитету [3, с. 12]. Інформаційна політика повинна охоплювати як внутрішні, так і зовнішні аспекти діяльності держави і є невід'ємною частиною її геополітики. Внутрішньополітичний аспект спрямований на задоволення інформаційних потреб суспільства та оптимізацію державного управління, а зовнішньополітичний аспект на просування інтересів країни у світі та формування позитивного іміджу. Згідно з експертами, раціональне використання інформації в розвиненій інформаційній сфері має вирішальне значення для основних принципів державної політики. [4, с. 156]. Сьогодні можна з упевненістю сказати, що вирішення політичних, економічних і соціальних проблем цілком залежить від якості інформаційної політики держави.

Стратегічна категорія міжнародних відносин – інформаційні ресурси, визначаючи політико-культурні принципи державних відносин у світовій ієрархії, приділяють велике значення проблемі міжнародного співробітництва в інформаційній сфері. Інформація є суттєвим фактором міжнародного впливу, дипломатії та глобальної стратегії світового порядку. Значний вплив інформаційно-комунікаційних революцій помітний в усіх аспектах міжнародного співробітництва, зокрема в області інформації, прийняття

рішень, навчання та управління. Інформація є потужною силою, що сприяє міжкультурному взаєморозумінню та збільшує участь людей у процесі прийняття рішень.

Створення глобальної інформаційно-комунікаційної мережі, Інтернету, виявилось ключовим механізмом трансформації сучасного світу. Інтернет поступово оживає в віртуальному комп'ютеризованому середовищі, крок за кроком. Не тому, що це «нереальний», «фіктивний» світ, а тому, що штучно сконструйований простір створив мінімальну кількість перешкод для поширення та циркуляції інформації. У процесі освоєння віртуального простору виявилось, що Інтернет як інформаційно-комунікаційне середовище сформоване таким чином, що містить особливу матрицю цінностей. Користувач може цього не знати, але потрапляючи туди, автоматично починає слідувати його правилам.

Науковці вважають, що нові тенденції глобалізації світової економіки виникають внаслідок поширення інформаційних технологій, значного зростання інвестицій у сектор інформаційної сфери, жорсткої міжнародної конкуренції транснаціональних корпорацій на світових ринках інформаційних продуктів та послуг, а також політичних взаємодій. Ці фактори створюють необхідні передумови для зв'язку між процесами глобалізації та економічним розвитком країн, що беруть участь у міжнародних відносинах. З цього випливає, що важливо розробляти міжнародні підходи до сталого переходу світової економіки на рівень високих технологій [5, с. 9]. У цьому контексті першочерговим завданням постіндустріального суспільства експерти визначають принципово новий спосіб організації технологічної сфери, що визначається створенням високоінтелектуальних технологій, тобто нової соціальної моделі, що є результатом «другої «революції», яка базується в основному на суперкомп'ютерах, волоконній оптиці, нано- та мікроелектронних технологіях. До інформаційних сфер належать засоби масової інформації, телекомунікації та зв'язок, глобальні комп'ютерні мережі та індустрія різноманітних інформаційних послуг [6, с. 4].

Крім того, значні зміни відбуваються в політичній сфері – у поширенні демократії як форми політичної системи та глобальної моделі міжнародної взаємодії. На думку дослідників, ключовим фактором для існування демократії є прозорість політичного процесу, що означає відкритість і доступність всіх політичних дій. Громадяни мають право знати про дії та наміри політичних сил і органів влади. Вони повинні мати можливість впливати на формування законодавства, якість роботи уряду, рівень освіти і громадянську свідомість політиків, які приймають політичні рішення [7, с. 91]. Особливо важливою у сучасних умовах є публічна політика, яка є формою політичного процесу, що відбувається в публічному просторі і підтримується за допомогою інформаційно-комунікаційних та інших ресурсів. Вона представляє собою комплексну взаємодію між учасниками політичного процесу, що включає вертикальні та горизонтальні зв'язки. Публічна політика

виступає як особлива форма комунікації між політичними суб'єктами, що дозволяє активізувати участь громадян у формуванні, розробці та реалізації політичного курсу. Варто відзначити, разом з С. Телешуном, що публічна політика не є лише ареною боротьби за владу, але є особливим видом спілкування. [8].

З цієї точки зору кожна країна є відкритою системою, яка бере участь в циркуляції інформації. І якщо не буде природного обміну в інформаційному просторі, система завалиться. Завдання політики на інформаційному рівні управління процесом обміну. Останній не є хаотичним і підпорядковується суворо визначеним законам, один із яких сформульований О. Олійником, О. Сосніним та Л. Шиманським так: інформація не викидається в інформаційний простір довільно, а спрямовується насамперед туди, куди вона необхідний і здатний її отримати [9].

Транспарентність (прозорість, очевидність) є однією з необхідних характеристик влади в сучасному суспільстві та державі. Поняття «прозорість» означає, що громадяни повинні мати повну інформацію про політичні рішення та доступ до інформації про суспільні, економічні та політичні процеси. Згідно з Т. Берегою, прозорість включає нормативний аспект – законодавче закріплення прозорості та відкритості в органах влади, інституційний аспект – наявність організаційних структур, механізмів та процедур як в органах влади, так і в громадянському суспільстві (внутрішній аспект – між самими органами влади, зовнішній аспект – між владою та громадянами) і особистий аспект – прозорість та відкритість дій посадових осіб, що передбачає високий рівень політичної культури, етики та професіоналізму [10, с. 125]. Розвиток прозорості та відкритості є природним наслідком процесів демократизації у світі (багато законів і документів було прийнято протягом останніх 20 років) і відповідає вимогам міжнародних організацій, ЗМІ та міжнародних кредиторів.

Наразі держава вимушена бути відкритою в інформаційному просторі на рівні з іншими джерелами інформації. Якщо вона не надає об'єктивну інформацію, то це роблять інші. Цифрова дипломатія має на меті швидко надавати актуальну інформацію, спростовувати неправдиві дані та підтверджувати інформацію з офіційних джерел. За міжнародним досвідом, вже є великий набір методів і підходів у цифровій дипломатії, які можна використовувати для вирішення зовнішньополітичних завдань.

Отже, комп'ютеризація, знання та обізнаність стають важливим фактором не лише для забезпечення демократичних відносин на державному та глобальному рівнях, але й для перспективи розширення демократичних систем.

Список використаних джерел

1. Біденко Ю. М. Суб'єкти політичного процесу глобального рівня та Україна: деякі тенденції. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна «Питання політології»*. Харків, 2008. № 796. С. 73–78.

2. Берегой Т. А. Європейські стандарти регіональної політики та проблеми їх впровадження в Україні. Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. праць ДРІДУ. Випуск 2. (28). Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2007. С. 123– 130.
3. Єремєєва І. А. (2009). Проблеми формування ефективного іміджу в сучасній політології.
4. Сорос Дж. Джордж Сорос про глобалізацію. Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. 173 с.
5. Бжезінський З. К. Велика шахова дошка (Панування Америки та його геостратегічні імперативи). 2009. 280 с.
6. Чиж І. С. Інформаційний простір: як жити і діяти в ньому Українській державі. Стратегічна панорама. 2012. № 4. С. 156– 65.
7. Макаренко Є. А. Європейська інформаційна політика в добу інформаційного суспільства: перспективи для України. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2016. Випуск 59. Ч. I. С.153–160.
8. Бутузов В. М. Злочини у сфері використання електронно- обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електров'язку. Київ : Міністерство внутрішніх справ України, 2015. 87 с.
9. Шпортько О. Полепублічної політики. Політичний менеджмент. 2010. № 5 (44). С. 90–96.
10. Телешун С. О. Суспільні виклики та ефективна публічна влада: українські реалії. 2020. № 7–8. URL : <http://www.vidkryti-ochi.org.ua/2010/11/blog-post.html>.
11. Олійник О. В. Політико-правові аспекти формування інформаційного суспільства суверенної і незалежної держави. *Держава і право*. 2021. № 13. URL : <http://www.niss.gov.ua/book/Sosnin2.html>.

Тимур КУКАРІН

курсант ННІППФПНП

Елеонора СКИБА

професор кафедри гуманітарних
дисциплін та психології

поліцейської діяльності

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ,

доктор філософських наук,

професор

ЗАСОБИ ЛОГІЧНОЇ АРГУМЕНТАЦІЇ У БОРОТБІ ІЗ ГЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНИМ НАСИЛЬСТВОМ

Для досягнення очікуваних результатів щодо успішної співпраці офіцерів громади та її мешканців при розробці методів, способів подолання дії та відтворення гендерної дискримінації слід спиратися на принцип системного аналізу. Офіцер поліції, що озброєний сучасним знанням із філософії, логіки вміє застосовувати у практичній роботі принцип плюралізму, що дозволяє